

17 ta' Marzju, 1993

Imħallef: -

Onor. Albert Manchè LL.D.

John Abela

versus

John Sullivan għan-nom u in rappreżentanza tas-soċjetà "C.A.F.S. Limited"; u b'digriet ta' l-10 ta' Ġunju, 1982 is-soċjetà *The Cargo Handling Company Limited* giet imsejha fil-kawża;

u

b'digriet tat-22 ta' Mejju 1992 il-ġudizzju ġie trasfuz f'isem l-istralċjarju John Fenech għan-nom u in rappreżentanza tas-soċjetà "C.A.F.S. Limited"

Preskrizzjoni – Dekadenza – Kjamata fil-Kawża

Kap tas-sentenza kien jirrigwarda eċċezzjoni ta' dekadenza u preskrizzjoni. Giet milqugħa l-eċċezzjoni tad-dekadenza a tenur tal-Kap. 170.

Il-Qorti kkonkludiet illi talba għall-kjamata fil-kawża ma tekwivalixxix għal "talba ġudizzjarja" għall-finijiet ta' l-artikolu 2131 tal-Kodiċi Civili.

Fil-mertu instab illi r-responsabbiltà kienet għal waħda mis-soċjetajiet konvenuti.

Il-Qorti: –

Rat iċ-ċitazzjoni li biha l-attur ippremetta illi l-attur jikri lis-soċjetà konvenuta inġenji konsistenti fi "trailers" u "containers" inservjenti għall-ġarr ta' merkanzija fuq il-kontinent;

Illi skond ftehim bejn l-attur u s-soċjetà konvenuta din ta' l-aħħar hija responsabbli għad-danni kollha li l-attur isofri minhabba ħsarat u danni li jgarrbu l-inġenji li jkun fil-pussess tagħha;

Illi għall-ħabta ta' Mejju/Ġunju 1980 t-trailer Nru. 032836/68 - CF7 proprjetà ta' l-attur ġie distrutt minn 'fork lift' waqt li kien mikri lis-soċjetà konvenuta f'liema inċident ukoll garrab ħsara *container* ta' l-attur li kien ukoll mikri lis-soċjetà konvenuta;

Illi minħabba f'dan l-inċident l-attur soffra danni konsiderevoli kif jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

Illi l-konvenut *nomine* għalkemm interpellat diversi drabi, inkluż bl-ittra uffiċjali tat-13 ta' Ottubru 1980, biex jersaq għal-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni kkaġunati lill-attur bl-inċident fuq imsemmi, naqas li jagħmel dan;

Talab li, prevja d-dikjarazzjoni illi l-konvenut *nomine* huwa unikament responsabbli għad-danni sofferti mill-attur jiġu minn dina l-Qorti:

1. Likwidati d-danni kollha sofferti mill-attur anke b'opera ta' periti nominandi; u
2. Sussegwentement il-konvenut *nomine* jiġi kkundannat iħallas lill-attur is-somma hekk likwidata, bl-imgħax legali;

Bl-ispejjeż, kompriżi dawk ta' l-ittra uffiċjali tat-13 ta' Ottubru 1980 kontra l-konvenut *nomine*;

Rat id-dikjarazzjoni ġuramentata u l-lista tax-xhieda ta' l-attur;

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut John Sullivan *nomine* li biha huwa eċċepixxa:

“Preliminarjament l-attur għandu jesebixxi kopja ta’ l-allegat ftehim illi hemm bejn il-kontendenti dwar ir-responsabbiltà ta’ l-eċċipjent f’każ illi t-*trailers* jew ingenji oħra lilu mikrija garrbu xi hsara;

Fit-tieni lok u bla preġudizzju għall-premess l-eċċipjent ma huwa bl-ebda mod responsabbli għad-danni sofferti mill-attur *stante* illi dawna ġew ikkaġonati mis-*Sea Malta Co. Ltd.*, u għalhekk jidher opportun illi dina s-soċjetà tiġi kjamata in kawża;

Salv eċċezzjonijiet oħra”;

Rat id-dikjarazzjoni ġuramentata u l-lista tax-xhieda ta’ l-istess konvenut *nomine*;

Rat id-digriet tal-5 ta’ Ġunju 1981 li bih ġie nnominat bħala Perit Legali Dottor Paul Pullicino bl-inkarigu u fakoltajiet lilu mogħtija bl-istess digriet;

Rat id-digriet ta’ l-10 ta’ Ġunju 1982 li bih is-soċjetà “*The Cargo Handling Company Limited*” ġiet imsejha fil-kawża;

Rat in-nota ta’ l-eċċezzjonijiet tal-konvenut Godwin Abela għan-nom u in rappresentanza tas-soċjetà “*The Cargo Handling Co. Ltd.*” li biha eċċepixxa:

“1. Illi preliminarjament u mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjonijiet sussegwenti, l-azzjoni attriċi hija preskritta in kwantu diretta kontra s-soċjetà *The Cargo Handling Co. Ltd.*;

2. Illi sussegwentement u mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjonijiet l-oħra, il-kjamata-in-kawża hija irrita u nulla *stante*

illi s-soċjetà kjamata-in-kawża ma hijiex debitament rappresentata;

3. Illi fil-mertu, mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjonijiet l-oħra t-talbiet attriċi, in kwantu diretti kontra s-soċjetà “*The Cargo Handling Co. Ltd.*” huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċhuda bl-ispejjeż peress illi s-soċjetà “*The Cargo Handling Co. Ltd.*” ma hija bl-ebda mod responsabbli għall-inċident in kwistjoni;

4. Salv eċċezzjonijiet oħra”;

Rat id-dikjarazzjoni ġuramentata u l-lista tax-xhieda ta’ l-istess Godwin Abela *nomine*;

Omissis;

Rat ir-rikors ipprezentat mill-attur fit-22 ta’ Frar 1989 li bih talab korrezzjoni fl-isem tas-soċjetà konvenuta u t-trasfużjoni tal-ġudizzju f’isem l-istralċjarju John Fenech billi s-soċjetà konvenuta marret in likwidazzjoni;

Rat id-digriet tat-22 ta’ Mejju 1992 li bih giet milqugħa t-talba fuq riferita u gie ordnat li ssir it-trasfużjoni mitluba u li l-isem tas-soċjetà konvenuta jiġi sostitwit b’dak ta’ “*C.A.F.S. Limited*”;

Rat l-atti l-oħra tal-kawża u senjatament in-nota ta’ l-osservazzjonijiet ta’ l-attur tas-27 ta’ April 1992;

Rat in-nota ta’ l-eċċezzjonijiet ulterjuri ta’ Godwin Abela *et nomine* pprezentata fit-28 ta’ April 1992 li biha eċċepixxa:

“1. Illi in konformità ma’ l-eċċezzjonijiet għa minnu ssollewati fid-9 ta’ Settembru 1992, (*sic*) u in sostenn ta’ l-ewwel eċċezzjoni ssollewata tal-preskrizzjoni, jindika l-artikoli għa ċċitati fil-kors tal-kawża dwar il-Portijiet u l-artikolu 2133 tal-Kodiċi Ċivili li għa speċifika b’verbal tat-13 ta’ Marzu, 1992;

2. Illi għalhekk it-talbiet attriċi huma preskritti kif għa gie ssollewat fin-nota ta’ l-eċċezzjonijiet tad-9 ta’ Settembru 1982 a fol. 15 tal-proċess u dan bla preġudizzju għall-eċċezzjonijiet l-oħra kollha ssollewati;

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri”;

Rat ukoll in-nota ta’ l-eċċezzjonijiet tal-kjamat fil-kawża Godwin Abela *nomine* pprezentata fit-30 ta’ April 1992;

Omissis;

Illi l-kjamat in kawża qed jeċċepixxi d-dekadenza ta’ l-azzjoni a bażi ta’ l-artikolu 45 ta’ l-Ordinanza dwar il-Portijiet, Kap. 170 kif ukoll il-preskrizzjoni ta’ l-azzjoni a bażi ta’ l-artikolu 2153 tal-Kodiċi Ċivili;

Dwar l-ewwel eċċezzjoni, il-Qorti taqbel mas-sottomissjoni ta’ l-attur li r-responsabbiltà tal-kjamat in kawża hija naxxenti “*ex delicto*”, u għalhekk, m’humix applikabbli għall-każ id-disposizzjonijiet ta’ l-artikolu 45 tal-Kap. 170, u għalhekk, din l-eċċezzjoni għandha tigi miċhuda;

Dwar l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni a bażi ta’ l-artikolu 2153 tal-Kodiċi Ċivili filwaqt li l-attur qed jissottometti li din giet interrotta, il-kjamat in kawża, qed jissottometti li, billi l-inċident

għara fid-29 ta' Mejju 1980, u d-digriet li bih gie kjamat in kawża, ingħata fl-10 ta' Ġunju 1982, u hu gie nnotifikat wara din id-data, il-preskrizzjoni ma gietx interrotta qabel l-għeluq ta' sentejn mill-inċident;

Fil-fehma tal-Qorti, m'hix korretta l-analogija li qed jagħmel fis-sens li t-talba għall-kjamata in kawża hija "talba għudizzjarja" għall-finijiet ta' l-artikolu 2131 tal-Kodiċi Ċivili, u li għalhekk, bir-rikors għall-kjamata fil-kawża pprezentat mill-attur, fil-21 ta' Mejju 1982, giet interrotta l-preskrizzjoni. Il-Qorti hija tal-fehma li, apparti mill-kwistjoni ta' meta u kif għandha ssir in-notifika lill-kjamat in kawża, għall-finijiet ta' l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni, ma jistax jingħad li s-sempliċi talba għall-kjamata fil-kawża hija ekwipollenti għal talba għudizzjarja. L-istitut tal-kjamata fil-kawża huwa ben divers minn talba għudizzjarja. L-ewwelnett il-prezentata taċ-ċitazzjoni odjerna ma tirrikjedix ebda awtorizzazzjoni, filwaqt li t-talba għall-kjamata in kawża tista', mhux biss ma tigix milqugħa, iżda tista' anke ssir "ex-officio" mill-Qorti, haġa li ma tapplikax żgur għall-prezentata ta' ċitazzjoni. Għalhekk, meta tkun għadha ma gietx milqugħa t-talba għall-kjamata in kawża, ma jistax jingħad li tkun giet ipprezentata "talba għudizzjarja" fil-konfront ta' l-eventwali kjamat fil-kawża;

Għalhekk, fil-fehma tal-Qorti, l-azzjoni odjerna in kwantu diretta kontra s-soċjetà "*The Cargo Handling Company Limited*" hija perenta bil-preskrizzjoni ta' sentejn a tenur ta' l-artikolu 2153 tal-Kodiċi Ċivili, u li din il-preskrizzjoni lanqas ma giet interrotta;

Ikkunsidrat:

Illi fil-mertu, u fil-konfront tas-soċjetà konvenuta “*C.A.F.S. Limited*”, il-Qorti hija tal-fehma li l-imsemmija soċjetà hija responsabbli fil-konfront ta’ l-attur “*ex-contractu*” mill-iskrittura tal-15 ta’ Ġunju 1980, għall-kiri ta’ *trailers* li sar mill-attur lill-istess soċjetà konvenuta, li kopja tagħha, hija esibita a fol. 73 u kif sewwa ssottometta l-attur, id-diċitura ta’ l-iskrittura timplika “*strict liability*” da parti tal-kerrej. Jingħad ukoll, li l-istess soċjetà konvenuta lanqas ma ppruvat li hija ma kinitx responsabbli, għax il-provi prodotti li kien “*driver*” tal-kumpanija “*The Cargo Handling Company Limited*, jiġifieri, dik kjamata in kawża li kkkaguna l-ħsara, huwa biss “*hearsay*”, jiġifieri, “*dictum de dicto*”, u għalhekk mhux ammissibbli;

Ikkunsidrat:

Illi d-danni pretiżi mill-attur huma dawk li jirriżultaw mid-deposizzjoni tiegħu stess, mogħtija fis-seduta miżmuma mill-Perit Legali fit-2 ta’ Lulju 1984, li jammontaw għal Lm3102.00,0. Dawn ma ġewx ikkontestati, u jidhru ġustifikati;

Għal dawn il-motivi, tiddeċidi billi tiċhad l-eċċezzjoni ta’ dekadenza ta’ l-azzjoni a bażi ta’ l-artikolu 45 tal-Kap. 170 u billi tilqa’ l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni ta’ sentenza a tenur ta’ l-artikolu 2153 tal-Kodiċi Ċivili ssollevata mill-kjamat fil-kawża Godwin Abela *nomine*, u konsegwentement, tiddikjara bhala perenta l-azzjoni attriċi in kwantu diretta kontra s-soċjetà kjamata in kawża “*The Cargo Handling Company Limited*”; tilqa’ l-istanza attriċi diretta kontra s-soċjetà konvenuta “*C.A.F.S. Limited*” u tikkundannaha tħallas lill-attur, in linea ta’ danni, s-somma ta’ tlett elef, mija u żewġ liri Maltin (Lm3102.00,0) bl-imghax legali;

L-ispejjeż, kompriżi dawk tas-soċjetà kjamata in kawża, jithallsu mis-soċjetà konvenuta "*C.A.F.S. Limited*".
